

ELŐFIZETÉSI ÁRAK.

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Hétfő, szeptember 26.

Kultura cége alatt.

Kolozsvár, szept. 26.

Mikor a szerb királyt koronázták, a szerb kormányelnök jónak találta kijelenteni, hogy Szerbiának főtörékvése, hogy barátságos viszonyban álljon Ausztria-Magyarországgal s a magyarországi szerbséggel mindössze irodalmi vonatkozásban társuljanak. Ez is olyan elasztikus kifejezés, ami alatt sok mindent lehet érteni s vele sok mindent lehet eltakarni. Irodalmi »vonatkozások« ok veszedelmes fegyvert jelentenek, ha lázító célokra használatnak s hogy már a szerb irodalmi működés, különösen az, amely a maga részére a népnél s a népben keresi a talajt, erre a célra sokszor használta, azt nem lehet tagadni.

Mert, egy nap mulva jön a másik »fél« kulturális egylete, az oláh Astra, amely Temesváron ülést tartotta. Nem valami kis egyesület ez, amelyről mondani szokás, hogy nagy hangon beszél, de kevés vizet zavar. A »Csillag« nagy szervezet, benne sokat dolgoznak úgy irodalmi, mint társadalmi, közgazdasági és politikai tekintetben. A politika persze titokban megy, de annál biztosabban. Nyelvükért, fajukért igyekeznek munkálkodni, gyarapítani és tanítani igyekeznek az oláh parasztot s ha e tekintetben nem sok az eredményük, annak az oka a népükben keresendő. De azért nem szűnnek meg dolgozni s hogy ehhez anyagi erejük is van, azt eléggé bizonyítja az a tény is, hogy az egyesületnek nem egészen hétszáz ezer korona vagyona van.

Hát senki sem tekintheti véteknek, bajnak vagy hibának azt a munkát, amely a népet helyesen tanítja, amely tünyságából s olykor valóban nagy sülyedségéből fel emelni akarja — hanem az Astra mást tesz, illetve mást is tesz és titokban a magyar állameszmét ellen harcol. Azokban az oláh községekben, ahol az állati eladulás már azt a képet nyújtja, hogy nincsen a községben olyan felnőtt, aki vérfertőzött ne volna, ott az ilyen gyógyítás munkáját a magyar államra bizza nagy kegyesen, ő maga pedig másként »gyógyít«.

Persze nem kürtöli bele a világba s nem üti a nagydobot. Ártatlan képpel tud ő irodalmilag működni s nem is sejtik, hogy véka alatt mit csinál. Hiszen azt a hirt halljuk, hogy az Astra ülésére Temesvárra utazóknak még kedvezményes jegyet is adott az államvasút.

Hanem azután az Astrának Temesváron meglehetősen kimutatták a foguk fehéret. Csak úgy puffogott az oláh önértzet s immár Isten tudja hányadszor elmondták melldüldüléstve, hogy mily ősi nép a román nép. Hogy ők már akkor régen itt voltak, mikor a magyarok ide bejöttek. Ezt a mesét ma már egyetlen művelt oláh sem hiszi, mert tudott dolog, hogy II. András alatt a legdélibb Balkánból vándoroltak fel nyájak mellett — hanem azért adják tovább a maszlagot, mert az szolgálja a céljaikat. Hát ez ostoba játék. Hanem amit azután temesvári ünnepségeiken csináltak, az nemcsak durva megsértése a vendégjognak, hanem sértegetése a magyar államnak. A temesi főispánnak és temesvári polgármesternek, akiket vendégségükre meghívtak, kijelentették, hogy nem állnak arról jól, hogy ott nemzeti-

ségi tüntetések nem lesznek. S volt is. Magyar nemzeti színek megsértése, meggyalázása, a Góterhalte danolása, az osztrák császár tündető éltetése és semmiről egy árva szó sem, ami nemzeti, ami magyar. És a többi.

A foguk fehére szépen kivillagott s alighanem mert már jobban felhívják magukra nemcsak a társadalom figyelmét, hanem az államét is. Mert látható, hogy az oláh Astra más borbén ugyanaz, mint a tót Maticza volt. Kultura cége és örve alatt voltaképpen az állam ellen működik s el kell hogy érje büntetését, a feloszlatást.

Készülődés.

A politikai helyzet.

Kolozsvár, szept. 26.

A fecskék, darvak elköltöztek, a politika vándormarai pedig visszazsallagóztak. Az első minisztertanácsosai megkezdődött a kormány munkaideje, habár a képviselőház urai ugyancsak hosszúra szabták a nyári szabadságot. A kormány terveiről kevés hír szivárgott ki, mindössze annyit árultak el, hogy a jövő évi állami költségvetés elkészült s az előterjesztés nem fog deficittel záródni. Ami pedig nagy szó a felemelt katonai költségek s az egész vonalon megszavazott fizetésemelések után — hirdetik a kormány szócsói — és a költségvetés egyensúlyának hírére a megkezdődött politikai évad kellemes szenzációjának nevezik.

Ez igaz. De hogy a hadügyminiszter nem fogja azért alábbszállítani követeléseit, az is bizonyos. S minthogy az új ágyú dölga végre-valahára dűlőre jutott, bizonyosak lehetünk, hogy a rendesnél gyorsabb tempóban fogják sürgetni a reform végrehajtását. Nevezetesebb terve a hadügyminiszternek a két évi szolgálattal kombinált létszámemelése. A Damokless kardot az obsztrukció sem tudta elhárítani s állítólag már legközelebb bemutatják Tisza grófnak fizetésre a váltót. Baavattott körökben nem titok, hogy Tisza gróf váltalkozásának igazi súlypontját a hadsereg létszámának emelése képezi s a nemzeti vívmányok csak az ostra lesz, melyben a keserű orvosságot beadják. Pedig hát ezek a vívmányok is csigalábon érkeznek.

Az oktatásban s a levelezésben elért létszámok eredményeként kívül Tisza gróf nem tett semmit, a jeleynék ügye, a bíráskodás, még a magyar felírások dolga is megneveltek, avagy a vívmányok ezen részével még egyszer akarnak operálni, a nemzeti ellenállásnak megtörésére másodszorra is ugyanezeket akarják kihasználni. Mert, hogy a hadsereg létszámának emelése nem fog simán menni, azt a katonai vezetőség is sejtí, akármi is fogadkozik Tisza, hogy könnyű lesz a helyzet. Szóll is bizakodott sokáig és áldozatul esett az üres reménykedésnek.

A parlamentről hallgatnak a baruspexek. Az arató filozófiája szerint: aki alszik, nem létezik; — s a parlament ezuttal csakugyan alszik. Eredéséhez még az is kíváncsi, hogy elmúljon október hatodika, lévén ez veszedelmes terminus az, a régi új épület közelében, ahol palotasorokkal szerencsésen beépítették azt a területet, melyen vértanúink halált szenvedtek. A fájó emlékezésre a legjobb orvosság a feledés. Így feledték el azt is, hogy Tisza grófnak vívmányai pontokba vannak szedve s ideje volna revidálni, vajjon hány pontot akasztott a családi tradíciót képező bihari pontok mellé az innen-onnan első esztendőjét betöltő miniszterelnök?

Gyors szárnya van az időnek. Szinte alig hihetjük, hogy esztendővel ezelőtt Apponyi Albert még nem az amerikai magyarok nemzeti érzését galvanizálta, de magát a nemzetet segítette lelkesíteni.

S egy esztendő múltán mivé tette őt

a taktika. Esméit kisajátította és kisajátítván — elakudta, párhíveit lekenyerelte, magát a vezért csalódásba, exilumba kergette. Nos, de annál jobban megalapozta az új Tisza-rendszert. A hivatalos lap alig győzi közlését a sok nemességadományozásnak, bárósiságnak és kitüntetésnek, — mintha csak választásra készülne. De nem választási törvény reformjával, hanem a Tisza-iskola választásaival, melyeknél a csengő argumentumok helyettesítik a népmesék csengő almjait, rengő szőlőjét. E közben megkötik az olasz vámszerződést és az olasz bornak még egy kis kedvezményes behozatalt biztosítanak benne. A sok deputáció, gyűlekezés után a kormány kivételesen még egyszer hajlandó nagyobb mennyiségben beengedni az olasz bort, nem gondolván arra, hogy ebben az inséges esztendőben a gabonatermésben, takarmányban, kapásveteményekben mutatkozó hiányoknak némi pótlására szolgálja a bor árának emelkedése. Mit nekik az inséges esztendő! Azért jöjjön az olasz bor. De majd jönnek azután az adóvégrehajlók is!

Igy készülődik a liberális-párt a haza boldogítására. Kovácsolják a bilincseket, hogy a magyar ipar és a magyar nyeresztemelés huszából, véreből adjanak rekompenciót a nagybatalmai állásra. Hát hiszen a magyar nemzet békés, türelmes, néha-néha háborog ugyan, de annál mélyebb lesz a kitérés után az álomkórság. Ezzel a nemzettel a vivisekciót is megcsinálhatják. Vagy talán csinálják is már régóta a liberális-párt csodadoktorai.

Fővárosi tudósítók a következőket jelentik nekünk a politikai helyzetéről.

Október közepe táján nyitják meg ugyan a Dunaparton elterülő hatalmas politikai areánát, de azért már itt van a politikai világ a fővárosban. Nap-nap után érkeznek fel a képviselők, kik a nyári szünetben kipihenhetők az elmúlt küzdelmek minden fáradságát és feledhetők — ha tudták — annak keserűségeit is. Volt már minisztertanács is, melyen, úgy hírlík, megint sok kitüntetés, új bárósiságot és nemességet intézett el a kormány egy füst alatt. Általában roppant feltűnő, hogy Tisza István gróf kormánya csak úgy ontja az ordoakat; amióta Tisza Herbert áll a kormány élén, annyi ember jutott rég megérdemelt és kitűnő szolgálataik fejében királyi kegyhez, hogy előtte három miniszterelnök bőkezűsége sem volt képes együttvére annyit produkálni, mint a mostani kormány egy év alatt.

Találgatják is, hogy mire kell az a rengeteg summa pénz, ami a kormány rendelkezési kasszáját telítömi az új bárók és új nemesek jóvoltából? Abban történiik természetesen megállapodás, hogy Tisza most már komolyan készül a választásokhoz, melyek — erről bizonyosnak lehetünk — nem a jog, törvény és igazság jegyében fognak lefolyni. Különben is az időközti választások eléggé bizonyítják e felfezés valószínűségét. Mikor a kormány a rendelkezésére álló hatalmi eszközökön, csendőrszorongon és hivatali megfélemlítésen kívül negyven — ötven ezer forintot is elköltött egy választásnál vesztegetési célokra — elképzelhetjük élénk fantázia nélkül is, milyen horribilis anyagi áldozattal fog nekimeinni Tisza az általános képviselőválasztásnak. Ha ugyan áldozatnak nevezhetjük azt a pazarlást, melyet a könnyen szerzett pénzen véghezvisznek a kormány zsoldosai.

A rovason elég van. Az ellenzék, mi helyt összetűl a képviselőház, szóvá teszi azt a választási rendszert, melyet Tisza kezd meghonosítani nálunk s erőlyesen fogják felelősségre vonni a miniszterelnököt azért a sok törvénytiprásért, mit az ő tudatával, sőt egyenes parancsára itt is, ott is az országban elkövettek.

A politikai pártok klubjaiban tegnap sokat viatkoztak a magyar-osztrák-olasz kereskedelmi szerződésről, melynek tárgyalásait a kiküldöttek már befejezték s most csak a kormányok szankcionálása van hátra. Legközelebb ez is meg fog történni. Most tehát egy befejezett dologgal állunk szemben s azt látjuk, hogy a mi kormányunk ismét gyöngének és erélytelennek bizonyult mikor a magyar érdekek megóvásáról volt szó. Ez év végéig ugyanis 450 ezer méter-mázsba bort lehet behozni Olaszországból s ezt a mennyiséget a jövő év végéig használatják háziasításra.

Határozatlan mondhatjuk, hogy a magyar börtiermelés érdekeit vesélyeztetve van-

nak az új szerződésben, melynek hátrányait csak akkor fogjuk látni és érezni a maga valóságában, ha előtűnik lesnek a szerződés összes részletei is.

A magyar kormány ismételtén meghajolt az olaszok előtt; az olasz miniszterelnököt a gazdák rákényszerítették egy nekik előnyös szerződés megkötésére, a mi szőlősgazdáink deputációja azonban hiábavaló volt. Pedig Tisza István ígérte, hogy megvédi majd a magyar börtiermelők érdekeit. Nem megvédte, hanem elárulta! Azzal, hogy a csemege-bornak behozatalt engedélyezte, teljesen kiszolgáltta hazánkat Olaszországnak s most már befellegzett jó időre a magyar börtiermelésnek és borke-rekedelemnek.

UJDONSÁGOK.

Reformok

az ipari szakoktatásban.

Kolozsvár, szept. 26.

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter — mint nekünk jelentik — az ipari szakoktatás terén igen számottevő és fontos reformokat fog a közel jövőben életbe léptetni, a melyek főleg a szakoktatásnak a gyakorlati irányban való vezetését célozzák.

Ipariskoláink ha követek is és követnek is gyakorlati irányt, — sőt messzebb is mentek ebben, mint a külföldi iparoktatás — ez a gyakorlati irány mindaddig nem domborodik ki eléggé az iskolák szervezésében és eredményeiben. Még mindig több ezekben az iskolákban az elméleti és rajzbeli oktatás, mint a mennyire az ipari életben működő ezen színvonalú ifjúságnak szüksége van.

Ennek következménye azután az, hogy az iskolából kiküldött ifjúság nagyrésze inkább az irodai alkalmazást keresi, mint a műhelyt, mátrészt a műhelyi életbe lépve, az első időben még nem bír elég gyakorlati és kézügyességgel arra, hogy azonnal keze munkájával biztosíthasson magának megélhetést.

Igaz, hogy magasabb intelligenciájánál és az iskolában nyert képzettségénél fogva néhány hónap múlva megszerezve a hiányzó gyakorlatot is, a műhelyeknek minden tekintetben kiváló munkássá válsz, de a legkevésbé műhely vállalkozóknak arra, hogy ezt az átmenetet nyújtsa az iskolát végzett ifjúságnak, sőt annak következtében maga az iparoktatás intézménye is tévesen ítélhető meg, magukat az iskolákat is úgy kell szervezni, hogy növendékeiknek erre az átmenetre szükségük ne legyen, illetőleg az iskolából mint teljes gyakorlati bíró, közvetlen kenyérkeresetre képes iparosok kerüljenek ki.

Ennek elérhetősége a kereskedelemügyi miniszter úgy a felső ipariskolákat, mint az ipari szakiskolákat reformálni óhajítja, még pedig az elméleti oktatás anyagának csökkentésével és ezzel szemben a műhelybeli munka növelésével, aminek közvetlen következménye az is lesz, hogy az ipariskolai ifjúság mai túlzott igényeit csökkenteni fogják.

A kézműves-iskolákat pedig a tervbe vett szervezeti módosítások révén közvetlenül az ipari termelés szolgálatába bocsátják. Ezekre nézve a részletes előmunkálatok folyamatban vannak s nem sokára befejezést is nyernek.

Iparoktatásunk szervezetében egy másik, igen lényeges reform is közel áll a megvalósuláshoz. Ez pedig abban áll, hogy a gyakorlatban működő felnőtt iparosok, mesterek és segédek gyakorlati irányu továbbképzéséről nagyobb mértékben fognak ezenfelül gondoskodni, mint ahogy eddig történt.

Az iparoktatás legnagyobb kihatással az ipar fejlődésére abban a vonatkozásban van, a melyben a gyakorlati iparosokat képezik ki jobban, kiknek ilyenlén képzése közvetlen nyilvánul meg az iparban. Ez irányban történiik már intézkedések eddig is, az egyes iskolákban rendezett továbbképző tanfolyamok igen biztató eredményeket mutatnak, úgy, hogy az irányban most már a kereskedelmi kormány nagyobb arányu intézkedéseket tehet.

Harcéri romantika.

Kolozsvár, szept. 26.

Háboruk közepette tömérdek regény szövdők. A Revue Russe meséli a következő esetet, a mely a babonás embereket bizonyára gondolkodásra ejti.

Egy Theodorovics Vazul nevű fiatal hadnagy a 12 tüzérezredben végigküzdötte a mandzsuri harctér legvéresebb csatáit. Ott volt, a hol a halál két kézzel aratott a

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér

parosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér megállapodás szerint.

kaszájával s vérrel borult be messze darabon a föld. De őt egyetlen golyó sem érte. Pedig bátran küzdött a legelső közt. — Három alkalommal kitüntették már a vildezek névsorában, a melyet a cárral közölték, benne volt az ő neve is. A minap Courrier Versovszki harctéri tudósítója megismerkedett a fiatal hőssel, a ki poharazás közben elmesélte neki a hősiessége okát.

— Könnyű vitéznek lenni, ha az ember tudja, hogy baja nem esik — szölt nevére a fiatal tiszt. En akár a tűzbe is belennének, rajtam nem fog. Tudja miért? ...ide nézzén.

Ezzel kibontotta zubbonyát s az inge alól elővett egy közönséges kopeket, a mely átiukaszíva selyemzsinóron csüggött a nyakán.

— Ez a kopek az én talizmánom.... Három év óta viselem és azóta sem betegsé, sem más gond nem bánt; ez megvéd a halál ellen is....

— Milyen talizmán ez? Van története is?

— Van bizony. Nem hosszú, de annál megkapóbb.... Egysszer nagyot mulattunk Moszkvában s hajnal felé vetődtem csak haza. Amint az utcán haladtam, egy szegény asszony állt az utamba. Azt mondta, hogy éhes és nincs, ahol háljon. Jókédvő voltam, odaadtam minden pénzem, körülbelül husz rubelt.

A koldus asszony sirva hálálkodott, alig akarta elfogadni a sok pénzt. Végül visszaadott egy kopeket. „Ez szerencsét hoz nekem” — mondta. És a mikor másnap felébredtem, még mámorosan kissé, nem is emlékeztem már a kopekre és arra is csak homályosan emlékeztem, hogy bolond fővel minden pénzemet elajándékoztam. Több pénzem azonban nem volt és gázst csak egy hét múlva kaptam. Bosszusan mentem el hazulról, hogy valamelyik barátomtól kölcsönt kérjek. Amint az utcára értem, az utca sarában valami csillogó tárgyat vettem észre. Feleltem: egy huszrubelcs arany volt.

Szinte ijedten s meglepetve dugtam a zsebembe s ekkor az arany öszezencsditl a zsebbem a kopekkel, a mely a zsebemben volt. Hirtelen eszembe ötlött a koldusasszony áldása a kopekre. Hátha ez csakugyan »szerecsenpénz“. S valóban az volt. Bármihet fogtam, minden sikerült. Válságallt kényeztetni a szerencse. A háboru kitérésrekor örömmel mentem a csatába, bizva a talizmánomban, a mely csakugyan megvéd.

Ez a történetke bizony érdekes, csak igaz is legyen.

— (Az országos jegyző-gyűlés.)

A közönségi és körjegyzői országos központi egyesülete holnap tartja rendes évi közgyűlést. Ezt megelőzőleg, ma a választmány ült össze Kuncze Imre elnöke alatt.

Az előző megnyitó után Szegedy Albert alelnök azt indítványozta a választmányának, hogy az egyesület hivatalos közlönyének kiadójával kötött szerződést bontsa fel és kössön új szerződést. Az indítvány fölött majdnem kétórát vita folyt, mely után elhatározták, hogy szűkebbkörű bizottságot küldjenek ki az új szerződés megállapítására. A számvizsgáló-bizottság az egyesület 1903. évi pénztári számadásának megvizsgálásáról tett jelentését, majd az „Erzsébet királyné közönségjezői árvaház-alap“ 1903. évi számadásáról. Ezután az egyesület 1905. évi költségvetését alapították meg. Ennek megállapítása után az Erzsébet jegyző-segítőegyesület szétküldött alapszabálytervezetere beérkezett véleményeket tárgyalták. Az ország 14 vármegyéjéből érkezett be az elnökséghez vélemény, amelynek legnagyobb része az alapszabálytervezetere nem fogadja el, mert szélesebb keretben óhajítja azt megvalósítani. Az ülésen is számosan szólaltak fel ellene s így azután elhatározták, hogy levezzik a napi-rendről és egy öttágu bizottságot küldtek ki.

— (Samassa érsek — bíboros.)

A Schlauch Lőrinc nagyváradi püspök halálával Magyarországon gazdátlaná lett bíbornoki kalap egy látszik nem sokára gazdára lel. Rómából jelentik ugyanis Bécsbe, hogy a pápa a decemberi konzisztóriumban Samassa József egri érseket bíborossá nevezi ki. Az osztrák kormány jelöltje, Bähr olmtüzi érsek csak a jövő évben kapja meg a bíbornoki kalapot.

— (Függetlenségi képviselők Szatmáron.) Szatmár-Nemeti sz. kir. város törvényhatósága nagy ünnepséggel fogja

AZ „UJSÁG“

szerkesztősege és kiadóhivatala
ez év október hó elsejétől kezdve
Deák Ferenc-u. 12. sz. a. lesz.

leleplezni Kossuth Lajos arcképét e hó 26-án, hétfőn délelőtt tartandó rendkívüli disztuláción. Az ünnepélyre leutazik Kossuth Ferenc, a függetlenségi és 48-as párt elnöke is. Kiséretében vasárnap délután két óra-
kor a gyorsvonattal Szatmárra utaznak: Tóth János, a függetlenségi párt alelnöke, Papp Elek, Barta Ödön, Rákosi Viktor, Benedek János, Jékely Zsigmond, Hentaller Lajos, Bráza Kálmán, Kacsóvics Géza, Szatmári Mór, Nagy Sándor és Molnár Ákos országgyűlési képviselők, továbbá Palay Sándor, a függetlenségi párt titkára. A vendégeket a pályaudvaron ünnepélyesen fogadják s a vasárnap esti matiné-re meghívják. A hétfői disztuláción Kristóffy József főispán fog elnökölni, az ünnepi beszédet pedig Kelemen Samu ügyvéd, az országos hírt jeles szónok tartja. Verézy Antal bizottsági tag indítványozni fogja Kossuth Ferenc disztulációjára választását; az indítvány felett legott dönt a közgyűlés.

— (Egy család tűzhalála.) Déváról jelentik, hogy Bukareszt közszé-
ben egy keresztes alkalmával nagy szerencsétlenség történt. A keresztes Davidek bányász családiban ünnepelték s az ünnep után Davidek Márton ittas állapotban feküdt ágyába. Lefekvés közben feldöntötte az égő petróleumlámpát, fölgyjította vele az egész szobát s mire a falubeliek segítségére mentek, a bányász nejevel és három gyermekével együtt, a lángok martaléka lett.

— (A kivándorlás és az amerikai hatóságok.) A belügyminiszter Kolozsvár város törvényhatóságához körrendeletet intézett, a melyben figyelemztet arra, hogy az amerikai hatóságok a bevándorlók bebocsátása elé napról-napra újabb nehézségeket gördítenek. Ujabbban ugyanis minden bevándorló, a kinek jegyét valamely ott lakó rokona vagy ismerőse fizette meg, vagy a kinek utiköltsége bárki valamivel hozzájárult, egy külön bizottság szigorú vizsgálata alá kerül és csak akkor bocsátják be a szárazföldre, ha kétségtelenül bebizonyul, hogy a bevándorló előreláthatólag nem fog közsegítésre szorulni. E rendszerhállyal az nem tartoznak azok a kiskorú gyermekek, kiknek viteldiját a szülő fizette, és azok a nők, a kiknek viteldiját a férjük fizette. Következésképpen e rendszerhállyal az, hogy mindenkit, a ki Amerikába előre váltott jeggyel megy, a vizsgáló állomáson napokon át visszatart-

nak, a míg a vizsgálat kellemetlenségein át nem esnek. — A miniszter ennél fogva föl hívja a törvényhatóságokat, hogy alkalmassá tegyék a legkiterjedtebb mértékben figyelemztessék a lakosságot, hogy lehetőleg kerüljék az előreváltott jeggyel való utazást annál is inkább, mert az amerikai hatóságok emiatt akadályokat gördítenek partaszállításuk elé, esetleg a tengeren átkelt utasokat vissza is utasítják. Ugyancsak a kivándorlásra vonatkozik a belügyminiszternek egy másik rendelete. — Ez a rendelet megengedi a kivándorlóknak, hogy abban az esetben is, ha utlevélükben utirányul Hamburg vagy Bréma van megjelölve, Flumén át utazhassanak. Ez a rendelet módosítja az utlevél törvény ama rendelkezését, hogy a kivándorlóknak az utlevélben megjelölt utiránytól eltérni nem szabad.

— (A zsurokról.) Mind hidegebbre válik az idő. Lassan-lassan beszorulunk a szobába. Vége a sok bohókás nyári mulatásnak, mikor sokszor reggel tévedünk haza az ezüstös holdvilág fényében, vagy talán még többször, mikor a nap jó magasan ragyogott az égbolton. A városi élet csak villamos világosságot és légszusz fénysí-
mra, a szalonok négy fala közti p-dig nagyon is kell vigyáznunk minden szavunkra, mint egy himes pillangóra, a mely a legkisebb érintésre is veszíteni tud pompájából. Beköszöntött most már a zsurok korszaka. Mag van ennek is a maga varázsa, bár ez a nagy demokraták előtt sehogys sem képes magának népszerűséget biztosítani. Az ezerszemű nyilvánosság kizárásával, illatos fogadó szobákban csak is választottak szórakoztatására hozák be ezt a divatot, amely azonban társadalmunk kasztr-rendszerre hajlandó természeténél fogva csakhamar gyökeret tudott verni. Ma már egy jobb módú iparos család is bigyesztett ajakkal tekint arra a famili-
ára, a mely a téli hónapok alatt legalább egy-két zsurt nem rendezett. A zsurok ki-
rányói és arslánjai kerülnek most fel-
színi. A lányok mamák pedig rajta van-
nak, hogy fáradságuk jutalmát egy benn-
akadt vőlelőben megtalálhassák.

— (Egy örült asszony merény-
lete.) Kúrtáról jelentik: Bán Flórián kúrt-
cisi parasztlányon kitért az elmébaj; a szerencsétlen nő dühöng, s mindenkit meg akar gyilkolni. Ma a férjére rohant s meg akarta fojtani. — Talán komolyabb baj is történik, ha a iskolázásra Bul-

bok a Móra rendőr be nem rohan, a ki a férjet a dühöngő asszony kezéből meg-
szabadította. Az előjáróság Bán Flórián el-
helyezése érdekében megkereste az arad-
megyei közkórházat, de ott azt válaszolták,
hogy nincs hely. Az asszonyon harmadiz-
ben tört ki az elmébaj, kétszer már gyó-
gyultat bocsátották el az örült házából.

— (Aki visszalopja a magáét.) A temesmegyei Képeden érdekes eset tör-
tént tegnap. Adamesku Péter ottani gazda
adóval tartozott, aminek fejében elszállítot-
tak tőle 14 zsák gabonát. Adamesku ezt
nem akarta és Butta Konstantin kisbíró
torkon ragadta. Nagy herce-hurca után vé-
gre mégis elszállították a gabonát a köz-
ség-házára. Eddig van az eset komolyabb ré-
sze. A humoros rész ezután kezdődik.
Adamesku ugyanis az elszállítás után el-
ment a község-házára és a 14 zsák gaboná-
ját visszalopja. Csak későn vették észre a
lopást a szerelőt jól őrzött község-házán.

— (Bgy kis bolthelyiség) Kiseb-
szerű üzletnek Deák Ferenc-utca 12. szám alatt
október 1-től kezdve kiadó. Tudakozódni lehet
az „Ujság” kiadóhivatalában.

— (Bgy udvari emeleti szoba) Deák Ferenc-utca 12. szám alatt október 1-től
kezdve kiadó. Tudakozódni lehet az „Ujság”
kiadóhivatalában.

x Egy okl. tanítónő ajánlkozik
elemi iskolai gyermekek magántanítására. Ref-
lektálók keretnek címüket tudatni e lap kiadó-
hivatalában.

x Egy teljesen jó karban levő
alig használt fürdő-ká-d eladó. Cím a ki-
adóhivatalban.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Hétfő: Sarah grófné.
Kedd: A madarász.
Szerda: A drótos tót.
Csütörtök: Kuruc Feja Dávid. (Disz-
eladás.)

* Két előadás. A vasárnapi publi-
kumnak két népies darabot jutott tegnap
a színház vezetősége. Délután a „Csikós”,
egyik a leggyengébb népszínműveknek, ke-
rült színi, népies ház előtt. A cimszerép-
ben Székely Gyulának szép sikere volt.
Dalait gyakran megújították. Kér, hogy a
próza részeken némelykor nem fejezi ki
játéka azt, mit a szerepe mondhat vele. —
Szenyőgye az öreg csikós, egyike a leg-

pompásabb alakításoknak, melyeket a mű-
vésztől láthatunk. Kárcsi Leona paraszt-
szerepekben mindig jellegzetes alakítást nyújt.

Tegnap is szép sikere volt, énekszámait sok érzéssel adta elő. A tapsból és
kihívásból neki is bőven kijutott. Szegő,
Szakács, Dezséri, Mészáros szintén kivették
részüket a sikerből.

Este a „Bajusz” került színi már ke-
véssé látogatott nézőtér előtt. A szereplők
közül Károlyi, Tibor Lóri, Kassai, Mészáros
és Szegő tetszettek. A hajdu szerepét ezut-
tal Székely játszta elismerésre méltó buz-
galommal és szép sikerrel. Egyénemelyik
szereplő mégis talán inkább a közönség ré-
szére játszhatna, minthogy a szereplőitársuk
mulattatására igyekeznek kidomborítani
szerepe egyes részeit.

Táviratok

A belvárosi merénylő.

Budapest, szept. 26.

Scheffauer Lajosnak a belvárosi me-
rénlő botlásának boncolását a hatóság
melőzte. A halottat elszállították a Kerepesi
úti temető halottas házába, a honnan hétfőn
délután temetik.

Elfogott betörőbanda.

Déva, szept. 26.

A bozesi csendőrség egy szer-
vezett betörőbandát fogott el. A
banda a környéken fosztogatott és
legutóbb egy temesvári cég szilva-
bevásárlójánál a lakás falának ki-
ásával 20,000 koronát lopott el. —
Eddig három embert fogtak el, a
kik fegyverek voltak. A pénz nagy
részét az erdőben elásva megta-
lálták.

Megtámadott csendőr.

Turócszentmárton, szept. 26.

Füstös József csendőr jóakarata-
tal intette a késő este hazafelé
tartó és kurjongató szucsányi legé-
nyeket, hogy csendben térjenek
haza.

A legények látszólag engedel-
meskedtek is, de megvárták, míg a
csendőrt visszatért.

Ekkor reá robantak, de a
csendőrt kardot rántott és akkorát

Vonatiskiklás.

Zsolna, szept. 26.

A kassa-oderbergi vasút itteni állomá-
sán tegnap egy tehervonat mozdonya hibás
váltóállítást folytán kisklott. A mozdony
elfordult és keresztbe feküdt a vágányokon.
Több kocsi megsérült. A személyzet közül
senki sem sérült meg.

Felelős szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Lapfőadó:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉ R.

Aláírási felhívás!

Az

ERZSÉBET-SZANATORIUM SORSJEGYEKRE

már most fogadunk el
előjegyzéseket az ere-
deti feltételek mel-
lett. Bejelentéseknél
1 korona teendő le.

Magyar leszámítoló és pénzváltó-bank

erdélyrészi fiókja

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 29. sz.
3509 28- (Bánffy-palota.)

3-22 Diszokmányai kitűntetve 18-10-1

Bernáth E. Sándor varrógép
kerékpár

nagy rakára és hangszór-üzlete
4 n. kir. posta- és táv. szállítója Kolozsvá-
ra

Osszes arumit havi részletfizetésre is adom s
azokért 5 évig felelek. — Szakszerű villamos
világítással és motorerőre berendezett mecha-
nikai műhelyben a javításokat gyorsan
és jutányos árban készítem. Nikkelezéseket,
különböztet emallrozásokat saját für-
dőben és kényszerben állítok elő.
Kerékpárkioszón szótlyt
tartok fenn! Telefon 412.

Képes árjegyzéket adok barkinél.

Páratlan a maga minőségében!

A világhírű erdélyi hegyaljai tiszt-
tán kezei valódi és természetes

ÖTVÖS-BOROK!

ÖTVÖS DÁNIELNÉ bornagykereskedő pincéjéből
Kolozsvárt, Óvár, Bocskay-u. 1.

Ajánlja különlegességeit: Leányka, Asszu édes, Asszu finom, Sauvignon,
Samillon, Muskotály, Rizling, Som, Egri bikavér és Carbenet

A Müncheni „Pshor” és I. „Pilseni” sörfőzdeknek erdélyrészi vezérképviselője.

A sörök október hó 10 én kerülnek forgalomba.

5541 3-100

Minden megbízást teljesít. — Nagyban eladásnál magas jutalék. — Üvegek kölcsön.

Bizományi raktárak:

Fuhrmann Károly fűszerkereskedő: Wessellényi Miklós-utca 6. Telefon 429. — Adó László fűszerkereskedő Deák Ferenc-
utca 17. Telefon 470. — Körösi Ákos fűszerkereskedő Tivoli és Deák Ferenc-utca sarok. Telefon 481. — Kövendi
Károly Kossuth Lajos-utca. Haller-ház. — Veres László Monostori-út 35. Telefon 401. — Bühm Konrád Jókai-utca
11. szám. Telefon 305. — Irimias Tivadar Arany János-tér 2. — Nyisztor György Hunyadi-tér 6. — Balogh János Tréfort-
utca 20. — Bárdi Sándor Akácfa-utca 8. — Nyikora Anna Rudolf-út 64. — Kondász Dániel Mátyás király-tér 25.

HOGY EGÉSZSÉGÜNKET ÖVJUK, IGYUNK

K-IMPÉR **„RÉPÁTI”**

BÁTHORI-FORRAS
EGYÉNYES
GYÓGY-SAVANYÚVIZET

3239 250-310

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS
(KOSSUTH) PÁRT ERDÉLYRESZI
NAPILAPJA.

Megjelenik minden nap reggel 6 órakor egy nag/ i ven.

Judósításával megelőzi a fővárosi lapokat.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyed évre 6.—

Fél évre 12.—

Egész évre 24.—

Mutatványszámokat 8 napig ingyen küldünk.

UJSÁG

KIADÓHIVATALA KOLOZSVÁRT
EGYETEM-UTCZA 7.

Elsőrangú könyvnyomda!

Ujság kiadó-vállalat!

Telefon-
szám

204.

GOMBOS FERENCZ

KÖNYVNYOMDÁJA

KOLOZSVÁRT, EGYETEM-UTCZA 7.

Telefon-
szám

204.

Gazdagon fölszerelt könyvnyomdám-
mag gyorsan, izléssel és a legjutá-
nyosabb árban készítik el bármilyen
könyvnyomdai munkákat, ugyint:

- irodalmi műveket,
- tankönyveket, tudo-
mányos és szépirodalmi
folyóiratokat, napi,
heti- és havi lapo-
kat, kereskedők és ipa-
rosok részére szám-
lákat, üzleti köny-
veket; — ugyintén
eljegyzési kártyá-
kat, névjegyeket,
meghívókat, falra-
gaszokat stb. stb.

Mint szakember, ki a nyomdászatot
tanultam, az erdélyi részeken a
mai napig is a legjobb hírnévnek
örvendő könyvnyomdámát négy
gyorsajátóval és a legmoder-
nebb igényeknek teljesen meg-
felelő betűanyaggal szereltem
fel, úgy, hogy bármilyen könyvnyom-
dai munkák izléses és szakszerű
kiállítását tekintetében nemcsak a
helyi és vidéki, hanem bármely
elsőrangú fővárosi könyvnyomdával
szemben is kiállok a versenyt.

Mint hogy pedig könyvnyomdám
magam személyesen vezetem, a
nyomdai munkákat megrendelő kö-
zönség egész bizalommal fordulhat
nyomdámhoz, mert úgy a szép és
esinos kiállítás, mint az árak tekinté-
tében a legnagyobb megelégedé-
sére lesz mindenkor kiszolgálva.

Bármilyen kis- vagy
nagyobb szabású vidéki
megrendeléseket leg-
gyorsabban és kifő-
gastalanul eszközölök.

Ugyintén a nagyérdemű olvasó
közönség szives figyelmébe ajánlom

„UJSÁG”

függetlenségi és 48-as Kossuth párti
politikai napilapomat, mely önálló
vezérezkékkel, távirati- és
telefon-jelentéseivel a legkorábban,
a budapesti lapokat is megelőzve,
számol be mindenkor olvasóinak.

Előfizetési árak:

Egész évre 24 kor.
Fél évre 12 „
Negyed évre 6 „

Mutatványszámok 8 napig ingyen és bér-
mentesen.

A n. é. közönség nagybecsű párt-
fogását és bizalmát továbbra is kérve
teljes tisztelettel

Gombos Ferencz

nyomdatulajdonos,
az „UJSÁG” pol. napilap kiadóulajdonosa.

Könyvnyomdám ez évi okt. hó 1-én áthelyezem
Deák Ferencz-utca 12-ik szám alatti (Adler-féle)
saját házamban e czélra épülő külön helyiségbe.